

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Наставно-уметничко веће Факултета ликовних уметности у Београду именovalo је Комисију за оцену и одбрану Докторског уметничког пројекта „ЛЕКЦИЈА 19УН – о неким аспектима редимејда у контексту постмодерног дискурса”, кандидата мр Добривоја Крговића. Комисија у саставу: мр Душан Петровић, ред. проф. ФЛУ, (ментор), мр Вељко Лалић, ред. проф. ФЛУ, мр Тонислав Тодоровић, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду, проф др Невена Хаџи Јованчић, ред. проф. Учитељског факултета Универзитета у Београду, др Здравко Јоксимовић, ред. проф. ФЛУ у Београду, подноси Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Биографија кандидата

Добривоје Крговић је рођен у Пећи 31.08.1957. године. Дипломирао је на Факултету ликовних уметности, на одсеку Сликарство, у класи проф. Бранка Протића 1988. године. Магистарске студије на Вајарском одсеку, у класи проф. Николе Вукосављевића, завршио је 2000. године. Бави се скулптуром, просторном инсталацијом, видеом, звуком, и графичким дизајном.

Током 1989. и 1990. активно учествује у раду Ликовне радионице Студентског културног центра Београда. Самостално излаже од 1989. године. Члан УЛУС-а постаје 1991. године. Од 1993 - 1995. године био је члан програмског савета Дома омладине Београда. Од 1993. године бави се графичким дизајном. Током 2000. године учествује у изради идејног решења и реализацији ”Плаве капеле” Народног музеја Црне Горе на Цетињу, у којој је смештена чувена икона ”Богородица

Филермоса”. Током 2001. године на позив истог музеја борави на Цетињу као координатор у оснивању музејског графичког студија и графички стандардизује музејске публикације. Учествовао је на осам уметничких симпозијума/колонија. Добитник је пет награда/признања: Прва награда на Бијеналу југословенске скулптуре у Панчеву, 1993; Октобарска награда града Београда за најбоље реализовано дело, 1993; Признање за изванредна остварења и сарадњу на унапређењу штампе, графичке технологије и дизајна – Публикум, 1997; Признање од стране Комисије секретаријата за културу града Београда избором у групу од 10 српских уметника, чији ће радови бити постављени на јавним градским површинама, 2009; Best European Schoolbook awards / Најбољи европски уџбеник“ – награда Сајма у Франкфурту (са Невеном Хаџи-Јованчић), 2009. Завршио је докторске уметничке студије на Факултету ликовних уметности у Београду, где му је одобрена тема докторске дисертације „ЛЕКЦИЈА 19 УН – о неким аспектима редимејда у контексту постмодерног дискурса“.

Организовао је пет самосталних изложби и учествовао на многим групним изложбама у земљи и иностранству, као и различитим уметничким пројектима, радионицама и манифестацијама међу којима су: (“Ликовна радионица” Галерија СКЦ, Београд, 1989; “Млади београдски скулотори” Галерија УЛУС, Београд, 1989; “Dessins et sculptures de petit format” Palata Ajuda Rei don Luis” Lisbon, 1990; “Dessins et sculptures de petit format”, Strasbourg, 1990; “Sculptures”, Centre Culturel de la Republique Socialiste Federative de Yougoslavie, Paris, 1990; “Скулптура” Галерија проширених медија, Загреб, 1990; “Шеста панчевачка изложба југословенске скулптуре” Галерија центра за културу, Панчево, 1991; “Седми панчевачки бијенале скулптуре”, Галерија центра за културу, Панчево, 1993; “Тerra 93”, Савремена галерија Народног музеја, Кикинда, 1993; “Скулптура 12. интернационалног симпозијума Terra” Галерија СКЦ, Београд, 1993; “Уметност деведесетих” СПЕНС, Нови Сад, 1993; “Naturali” Ernst Museum, Budapest, 1993; “Уметност деведесетих”, Подгорица, 1993; “Други цетињски бијенале” Српско посланство, Цетиње, 1994; ”1964-1994 Галерија ДОБ”, Галерија Дома омладине, Београд, 1994; Тридесет и пети Октобарски салон, Музеј 25. мај, Београд, 1994; “Поглед на зид”, Радио Б-92, Београд, 1994; “Биоскоп REX”, Београд, 1994; Галерија златно око, Нови Сад, 1995;

“Примери апстрактне уметности - једна радикална историја”, Павиљон “Цвијета Зузорић”, Београд, 1996; “Други сазив” Галерија меандар”, Апатин, 1996; Осми Бијенале југословенске скулптуре, Галерија центра за културу, Панчево, 1996; Бијенале југословенске уметности Галерија Надежде Петровић, Чачак, 1996; Musee des Beaux-Arts du bon Usage de L emballage, Verviers, 1997; “Убиство”, Павиљон Вељковић, Београд, 1997; “Трансформација иконе” III Цетињски бијенале међународне уметност, Владин дом, Цетиње, 1997; “De Valigia”, Београд, 1998; “De Valigia”, Stockholm, 1998; “Раскршћа”, Центар за савремену уметност, Панчево, 1998; “У међупростору”, Галерија културног центра, Београд, 1999; “Welcome Understanding”, Bratislava, 2000; “Пролаз” Галерија СУЛУЈ, Београд, 2001; 42 Октобарски салон, Павиљон Цвијета Зузорић, Београд, 2001; IV Цетињски Бијенале, Владин дом, Цетиње, 2002; Белеф, Билборди, Калемегданска тврђава, Београд, 2004; “Eye Strain Free”, видео пројекција, Београд, 2004; Музеј савремене уметности на ушћу, Београд, 2004; De valigia, Kunstwerk krastal, Villach, Austria, Villach, 2004; “О нормалности, Уметност у Србији 1989-2001”, Музеј савремене уметности Београд, Београд, 2005; “Бијенале Вршац”, Музеј савремене уметности Београд, Београд, 2006; “Terra”, Галерија 73, Београд, 2007; 21st Ćukarica’s Fine Art Salon, Београд, 2008; “Уметност у Србији 1989–2001”, American University Museum - Katzen Arts Center, Massachusetts, Washington, 2009; “Корак ка... уметност 90-их”, Музеј града Београда, Београд, Београд, 2011; “Скулптура, објекат, или, где је граница”, Галерија Надежда Петровић, Београд, 2011; “Скулптура после позног модернизма”, Галерија 73, Београд, 2011; “4. Скулптора”, Кућа Легата, Београд, 2012; ”Заобилазне стратегије”, Галерија савремене уметности, Ниш, 2012; "Линије времена: документи 1981-2012." 16. Бијенале уметности, Панчево, 2014; ”Случај композиције II”, Народни музеј у Београду, Београд, 2014/15; “4 Скулптора” - Звучна инсталација Лекција 19УН, Магацин Зенит 4., Стари бановци, 2015.)

Запослен је на Учитељском факултету Универзитета у Београду од 2002. године, када је изабран у звање вишег стручног сарадника, а од 2010. године као наставник на предмету Визуелне уметности у звању наставник уметности (област ликовне уметности).

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат „Лекција 19 УН - о неким аспектима редимејда у контексту постмодерног дискурса“ кандидата Добривоја Крговића састоји се из две изложбене – звучно амбијенталне инсталацијске поставке реализоване у Кући легата у Београду и Магацину Зенит 4. Музеја Мацура у Старим Бановцима и теоријског рада, писане експликације истараживачког пројекта.

Уметничка изложбена поставка пројекта Лекција 19УН, је реализована као звучна амбијентална инсталација заснивана на аудитивном запису пронађеног наставног средства/документа из 70-тих година прошлог века намењеног учењу енглескг језика. Кандидат комбинује пронађени звучни запис већ одавно напуштене аналогне технологије са новим звучним записима насталим током инсталацијске поставке, повезујући их у кохерентну целину. Као финални резултат настаје нова форма као догађај у времену, која у садејству са декларативним говорним чином и компонованим елементима садржине (Преамбула Уједињених нација) документа, покреће многоструке интертекстуалне потенцијале генеришући нове наративе. Новонастала форма Лекције 19УН, демонстрира познати образац одвијања ”заклетве” у којој је материјално инвестиран, уграђен и аналогно/дигитално записан глас посматрача/слушаоца.

Изложбена инсталацијска поставка реализована у два различита простора, Кући легата и Магацину Зенит 4, демонстрира, осим флексибилног карактера инсталације и доследну логику развојно-истраживачког карактера пројекта. Како је у питању звучна амбијентална инсталација, кандидат показује посебну осетљивост према променљивим акустичким и физичким просторним обележјима, реагујући у складу са њима, али на начин, на који је простор могуће учинити свепрожимајућим самог догађаја (дела у извођењу). Прва инсталацијска поставка Лекције 19УН, организована у Кући Легата, у том смислу демонстрира свесно редуktivну логику инсталацијских елемената. У минималистичком маниру целокупан простор типично собног амбијента обележава сто, столица и репродукцијски уређај са микрофоном на столу. Усвојени концепт поставке, готово ни по чему не разликује изложбено-

галеријски од сличних конвенционалних призора свакодневног окружења. У основи усвојеног решења лежи двострука намера: најпре, да се утапањем пронађеног артефакта у амбијент свакодневног, истакне његов конвенционални карактер, и друго, да се у испражњеном простору нагласи акузматички аспект Гласа Лекције, свеприсутног гласа који се чује, али је лишен могућности да му се одреди прави извор. Сам акузматички глас по својој природи уноси прву напетост у раду. Друга је повезана са перформативним глаголом говорног чина, који позива на понављање изговорених реченичких фраза унутар резервисаних празних места у Лекцији. Празна места препознајемо као тишину у напетом ишчекивању да буде прекинута и попуњена, интерактивним упадом посматрачевог/слушаачевог гласа.

Инсталацијска поставка у Магацину Зенит 4, је део пројекта Лекција 19УН, који има нешто другачија обележја. Специфичан простор старог магацина за складиштење жита, својим габаритом и архитектоником пружио је прилику да се у игру уведе и нешто што би овом, иначе “невидљивом раду” обезбедило извесне визуелне атрибуте. Кандидат сада у игру уводи 50. различитих звучника (driver-a) без резонантних кутија, које у линеарном поретку распоређује у дужини од 20 метара, на просечној висини човека. Сви звучници су међусобно повезани комбиновањем редних и паралелних веза и сви истовремено примају истоветан сигнал, с тим што сваки од њих емитује глас другачијег интезитета, обојености, висине, и сличних атрибута који се односе на звук. Низом промишљених решења која кореспондирају са архитектуром простора кандидат постиже да инсталацијска поставка задобије атмосферу посвећеног места, унутер којег акузматика гласа, привидно разбијена јединицама појединачне емисије звука делује заправо обрнуто: распршујућим гласом у свеприсутном мноштву, у потпуности замагљује његов извор. Поступком наснимавања новонасталих звучних материјала у интерактивној игри понављања реченичких фраза, опредмећује се мултипли звучни запис који преслијавањем, записа на запис и тако редом, води гласовну звучну слику ка *шуму*. Добијена ”згуснута” звучна слика, постаје убедљива референца на глас као чисти глас, као објекат, као делатну чињеницу лишену семантичког садржаја. Поред аутентичног артефакта “Uher 4000 L”, коришћени су и помоћни уређаји за снимање и

репродукцију звука. Број од 50. комада различитих, већих и мањих звучника/гласова, дискретно алудира на првих 50. земаља потписница Повеље Уједињених нација.

Теоријски део рада кандидата заснива се на детаљној анализи изабраног проблема у стручној литератури из области; историје уметности, теорије уметности, филозофије, као и анализе релевантних проблема као што су: архив, наставно средство, правни документ, заклетва, глас, који су се испоставили у контексту током настајања уметничког дела Пројекта. Теоријски рад је прегледно и систематично изложен на 85 страница. Осим увода и закључка, садржи два дела, подељена у адекватна поглавља, фоторепродукцијске прилоге, списак коришћене литературе и биографију.

У уводу кандидат одређује предмет истраживања и у ширем смислу отвара питања која су везана за природу и домете уметничког дела схваћеног као редимејд. Пронађени артефакт (редимејд), постаје документ и део ширег појма отворене структуре архива, те као такав, сложена интертекстуална одредница у мрежи означитеља, која генерише нове наративе. Кандидат, такође усмерава на структурална питања форме уметничког дела, и могућих интервенција које би посматрача увеле у дело као коекстензивног чиниоца самог дела.

У првом делу рада под називом „Уметничко теоријски оквир“ кроз три исцрпна поглавља „Редимејд“, „Архив“ и „Архив и редимејд у постмодерном дискурсу“ кандидат систематично и прегледно уводи у појам редимејда и његово концептуално утемељење. У првом поглављу „Редимејд“, представља аспекте и значај концептуалног утемељења редимејда од стране Марсела Дишана, да би затим представио и референтне теорије које су управо на феномену редимејда засновале своје теоријске ставове о природи и функцији уметности. Разумевање редимејда у основи је повезано са питањем превазилажења традиционалног схватања уметности као естетске категорије. Концептуалним чином увођења свакодневног предмета у контекст уметности Дишан прекида ову дугу традицију отварајући ново поглавље у уметности које ће теоријски подржати и водећи теоретичари ставовима да уметност није резултат само једностране креативне интенције уметника већ последица сложених интелектуалних операција ”света уметности”.

У другом поглављу, „Архив“, кандидат уводи појам архива као референтног оквира унутар којег егзистира пронађени артефакт-документ и, како наводи, разматра оне аспекте архива који су релевантни за истраживање спроведено у пројекту Лекција 19УН. Било који пронађени артефакт-документ дели судбину архива као отвореног система унутар којег су могуће различите концептуализације и нова тумачења. Кандидат упућује на чињеницу наглашеног придавања значаја архиву током последњих деценија XX века, као и појачан интерес уметности за спецификованом архивском грађом која настоји да преиспита одређене историјске закључке. Архив је друштвена институција памћења и кандидат је аргументовано доводи у везу са механизмима контроле моћи који одређују шта ће се памтити а шта не. Управо због потребе да се та моћ деконструише архив задобија све већи значај у пропитивању историјска сећања. У следу позивања на референтне савремене мислиоце кандидат наводи на закључак да архиви нису пасивна места изван времена и простора већ активна места у односу на која је историја подложна променама. У последњем поглављу првог дела рада „Архив и редимејд у постмодерном дискурсу“, кандидат описује тенденције постмодерне уметности као интертекстуалне и интерпиктуралне стратегије засноване на теоријама интертекстуалности Јулије Кристеве и Ролана Барта. Део овог текста кандидат посвећује дефиницији појма ”архивске уметности” као уметничке продукције засноване на цитатној логици и јукстапозицији прикупљених документарних артефаката на којима су утемељене и форме презентације ове уметности.

У другом делу рада под називом „Докторски уметнички пројекат лекција 19УН“ кандидат у целини посвећује експликацији уметничко истраживачког пројекта Лекција 19УН. Овај део рада кандидат је поделио на пет упечатљивих поглавља која убедљиво оцртавају полиморфну структуру пројекта и његово испољавање у многоструким аспектима. У наведеном смислу, кандидат се у првом поглављу „Опис пројекта“ опредељује за таксативан, али веома прегледан начин представљања, који подједнако исцрпно захвата уметничку форму презентације, као звучне амбијенталне инсталације, и структуру саме Лекције 19УН као наменског наставног средства. У другом поглављу „Лекција 19УН као редимејд“ кандидат позиционира сопствени редимејд као артефакт-документ у односу на историјски појам редимејда

указујући на елементе који уводе у проширено поље деловања редимејда. У трећем поглављу „Лекција 19УН као наставно средство и документ“ кандидат анализира наставно средство настало на методичким принципима аудиолингвалне методе, такозваног „дрила“, али и као документ чија садржинска структура указује на вишеслојне интертекстуалне наративе. Кандидат наводи трипартитну структуру лекције коју чине: уводна музичка тема из филма „Exodus“, централна тема коју чини Преамбула Уједињених нација (декларативни говорни чин) и завршна музичка тема „Problems“, поп-рок-фолк састава „Everly Brothers“. Поменуте музичке садржаје кандидат идентификује као документарне вредности парадигматских стања културе у којој је креирана лекција, те им посвећује и примерен, одговарајући, простор у тексту. Централну тему лекције (Преамбула УН) кандидат разматра у четвртом поглављу под називом „Лекција 19УН као правни документ“. Како је Преамбула правни документ интегрисан у саму лекцију, кандидат са правне стране анализира појам и функцију Преамбуле као уводног дела уставног прописа.

У прожимању правне природе текста и методичке структуре лекције кандидат препознаје генеришући потенцијал лекције, који детектује у делу везаном за понављања реченичких фраза од стране ученика/посматрача/слушаоца. Креативно разрешење материјализованог процеса понављања изговореног, оличено је у евокацији препознатљиве форме „заклетве“ којој кандидат посвећује посебну пажњу у следећем петом поглављу, овог дела рада, насловљеном „Лекција 19УН као Заклетва“. Кроз афирмацију заклетве као перформативног говорног чина који укључује интенцијално понашање, кандидат идентификује процес одвијања лекције као догађаја и делатне афирмације. Институција заклетве као феномен који дубоко прожима свеукупне процесе формирања друштвених заједница, кандидат представља кроз кључне увиде савремене мисли, у правном, језичком и филозофском смислу. У последњем, шестом, поглављу под називом „Лекција 19УН као Глас“ кандидат истиче акузматичку вредност гласа, гласа који је чујан, али без могућности да се лоцира његов извор, те овај феномен истиче као конститутивни елемент форме дела на којем је заснована звучна амбијентална поставка.

Оцена остварених резултата и критички осврт референата

Докторски уметнички пројекат „Лекција 19УН – о неким аспектима редимејда у контексту постмодерног дискурса” заснива се на темељној концептуалној и контекстуалној анализи изабраног проблема, у оквиру кога се истражују различите могућности читања документарних артефаката и могућности отворене структуре дела, као форме, која дословно ангажује посматрача у креативној финализацији дела.

Добривоје Крговић наставља искуство и линију започету делом ”Брид” (1997) повезаним са истраживањима на пољу галасовних манифестација звука, с тим што овим пројектом отвара и низ питања у правцу померања тежишта са односа уметник-дело на однос дело-посматрач. Контекстуалним увођењем артефакта-документа или скупа докумената Крговић не нуди неутралан догађај који подразумева линеарно претраживање докумената и података, већ истраживање семантике појединачних елемената у њиховим многоструким односима који предлажу и провоцирају нови поредак афективних асоцијација. С друге стране, на нивоу реструктуриране форме, дело прераста у интерактивни догађај у којем посматрач/слушалац активно ”даје свој глас” и на извештајан начин потписује коауторство. Стога је настала промена унутар дела очекивана, те самим тим конститутивна и коекстензивна чињеница самог дела.

Закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Добривоје Крговић се на београдској ликовној сцени појављује деведесетих година прошлог века и један је од најзначајнијих стваралаца на пољу ликовних уметности тог периода, што се свакако може сагледати из богате уметничке биографије, бројних теоријских текстова, ликовних критика и написа о његовом делу. Постигнути резултат Докторског уметничког пројеката јесте самосвојно ауторско дело, које отвара актуелна питања у уметности, и уметношћу, али и логичан наставак у стваралаштву овог уметника. Иновативним и продубљеним истраживањем, како на плану уметничког тако и на плану теоријског дела рада, Добривоје Крговић повезујући своје богато уметничко искуство са искуством високошколског

наставника, овим пројектом, свакако чини зачајан и важан корак даље у сопственој ауторској поезици и професионалној доктрини.

Као већ афирмисани уметник и високошколски предавач, уједно талентован и плодан стваралац, Крговић обећава даљи уметнички развитак и значајне доприносе на плану уметничког израза. Коначно, Докторски уметнички пројекат Лекција 19УН, кандидата Крговића, комисија види као несумљив допринос уметности и домаћој ликовној сцени посебно.

У складу са анализом понуђеном у овом извештају, дајемо позитивну оцену и сматрамо да су се стекли сви услови да кандидат мр Добривоје Крговић приступи усменој одбрани своје докторске дисертације. Стога, Комисија са задовољством предлаже Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду да покрене процедуру и одобри јавну одбрану докторске дисертације под насловом „ЛЕКЦИЈА 19УН – о неким аспектима редимејда у контексту постмодерног дискурса”, кандидата мр Добривоја Крговића

У Београду 25.07.2016.

Комисија у саставу:

мр Душан Петровић, ред. проф.

мр Вељко Лалић, ред. проф.

мр Тонислав Годоровић, ред. проф.

др Невена Хаџи Јованчић ред. проф.

др Здравко Јоксимовић, ред. проф.